

GODE ERFARINGER MED VACCINATION MOD E. COLI SAMT ROTA- OG CORONAVIRUS

STØTTET AF

Kvægafgiftsfonden

En fjerdedel af de danske mælkeproducenter bruger Rota Corona-vaccine, og næsten alle oplever færre tilfælde af diarré samt lavere dødelighed hos kalvene.

I en ny undersøgelse har SEGES set på, hvor stor en andel af de danske mælkeproducenter, der vaccinerer mod rota- og coronavirus samt E. Coli og i hvilket omfang. Næsten 650 mælkeproducenter har svaret på spørgeundersøgelsen, der dermed giver et godt indblik i forholdene. Resultatet viser, at en fjerdedel af producenterne benytter vaccination som et forebyggende tiltag mod diarré. Vaccination anvendes lige hyppigt i økologiske og konventionelle besætninger. Derimod er der stor forskel i brugen af vaccine mellem mindre og større besætninger. Vaccination anvendes i omkring 20 % af besætningerne med mindre end 300 køer, mens omkring 40 % af besætningerne med mere end 300 køer anvender vaccination som en del af det forebyggende arbejde.

Blandt de besætninger, der vaccinerer oplever 99 pct., at det har øget sundheden hos deres kalve - primært i form af færre kalve med diarré og en lavere dødelighed. Ikke overraskende, giver mælkeproducenterne udtryk for, at der med de oplevede forbedringer også følger en større arbejds-glæde. Før vaccination oplevede en stor del af de adspurgte diarré hos ca. halvdelen af deres kalve og høj dødelighed. Det førte til beslutningen om vaccination – for langt de fleste på opfordring af deres dyrlæge. De besætninger, der vaccinerer melder om en lidt lavere forekomst af diarré end gennemsnittet af danske besætninger efter indkøring af vaccinationsprogram.

VACCINATION OMKRING GOLDNING

Over halvdelen af mælkeproducenterne i undersøgelsen vaccinerer i forbindelse med afgoldning. Rota-Corona-vaccine skal gives indenfor tre måneder – tre uger før forventet kælvning. Der kan ikke forventes fuld effekt, hvis vaccinen gives til stressede dyr. Gode forhold for goldkøerne er der-for et vigtigt element i sammenhæng med vaccination. De fleste (62 pct) af besætningerne vaccinerer både køer og kvier, mens de resterende kun vaccinerer køerne. Der findes to præparater på markedet, Rotovac Corona Vet, MSD og Lactovac Vet, Orion. Dyrene skal kun vaccineres én gang pr. kælvning for Rotavec Corona VET MSD, mens der ved brug af Lactovac skal vaccineres to gange ved opstart (kvier) og derefter én vaccination pr. kælvning.

SÅDAN VIRKER ROTA- CORONAVIRUS-VACCINATIONEN

Når kalven fodres med råmælk fra den vaccinerede ko, overføres antistofferne i råmælken til kalven. Det er dokumenteret, at antistofferne reducerer graden af diarré, forårsaget af E. coli og rotavirus, samt reducerer udskillelsen af virus fra inficerede kalve. Kalven kan være beskyttet umiddelbart efter start på optagelse af råmælk. Kalvene vil primært være beskyttet, så længe de fodres med råmælk. Det er derfor ekstra vigtigt at optimere rutinerne omkring opsamling og tildeling af råmælk, hvis man skal have fuld effekt af vaccination. Ikke alene den første portion råmælk, men også nykælvernes mælk fra de efterfølgende dage er værdifuld og bør reserveres til spæd-kalvene, så disse dækkes godt ind i hvert tilfælde de første 3-4 levedage. Celletalsmælk og anden restmælk kan bedre anvendes efter denne periode. Hos kalve, der dier naturligt, varer beskyttelsen mod rotavirus mindst syv dage og mod coronavirus mindst 14 dage.

VACCINATION SKAL SUPPLERES MED ANDRE TILTAG

Vaccination er ikke en garanti for sundhed, men kan være et værdifuldt skridt på vejen. En del af de adspurgte mælkeproducenter har forsøgt vaccination, men er stoppet igen, da de ikke oplevede en tilfredsstillende effekt. Langt de fleste af de mælkeproducenter, der oplever succes med vaccination, har også foretaget en række andre forbedringer af deres management omkring kalvene. Det er naturligvis svært at fastslå om den forbedrede sundhed skyldes vaccinationen eller andre tiltag. Det giver dog rigtig god mening at optimere kalvepasningen og fx sætte ekstra fokus på forbedring af hygiejnen. Herved sænkes smittepresset og balancen skubbes til kalvenes fordel, så der opnås det bedste vaccinationsresultat. Vaccination mod E. coli samt Rota- og Coronavirus øger ikke råmælkenes samlede indhold af antistoffer (IgG), men øger mængden af antistoffer rettet specifikt mod disse infektioner. Man kan derfor ikke se på fx en Brix-måling, at niveauet stiger, når der vaccineres.

Af Anne Mogensen, Henrik Læssøe Martin, SEGES

© 2021 - SEGES Projektsitet